

dig, som man under at faae denne Næring, Siger man saa: ja vi unde Alle det, saa svarer jeg: men kun efter Erklæring, og siger man fra en Side: Erklæringerne ere hemmelige, og fra en anden: de skulle blive offentlige, saa svarer jeg: hvad enten de ere offentlige eller vedblive at være hemmelige, saa have alle Erklæringer et individuelt Præg, saaledes at de kunne ramme den Ene paa een Maade, den Anden paa en anden. Har jeg kjendt et ungt Menneſte fra hans 18de til hans 22de Aar som adstadig, flittig o. s. v., saa giver jeg ganske rolig min Erklæring om, at han kunne J give en Fuldmyndighedsbevilling ligeoverfor den og den Forretning, og er mit Navn et vel anſeet Navn, som man troer paa, saa faaer denne Mand uden videre Bevillingen. Kommer der derimod en anden Mand til mig, som jeg ikke kjender, og jeg maaskee er den Æneste, som i en vis Kreds har et Navn, der er mere bekjendt, saa skriver jeg, naar han forlanger en Erklæring af mig: jeg veed ikke noget Dndt om denne Mand, og saa faaer han ikke Bevillingen. Der er ingen Uret, ingen Uretſærdighed deri, men der er en stor Vilkaarlighed. (Grundtvig: der er ogsaa Uretſærdighed!) Ja, Uretſærdigheden ligger i Sagen, men den er af en objectiv Natur, der er ingen subjectiv Feil i nogen Henseende, thi det kan ikke forlanges, at jeg skal skrive Erklæringen anderledes, og naar der ingen anden Erklæring er, kan man heller ikke misbillige, at den styrende Myndighed ikke gaaer ind paa en saadan Ansøgning, thi ellers betød jo Erklæringerne Intet. Det ganske Naturlige er at lade Loven om Myndighed og Umyndighed styre Alle, lade Loven om Næringsbruget være den underkafte, men heller ikke Mene, ikke nævne et Ord derom i selve Næringsloven.

Det andet Punkt i § 2 lyder saaledes: „at hans Bo ikke er under Opbud- eller Fallit- behandling“. Jeg formoder egentlig ikke, at Nogen, selv mod Sikkerhed, kunde give sig til at drive Næring, naar hans Bo var under Opbud- eller Fallitbehandling, men kan han det, saa er det saa meget bedre, naar han gjør det, og jo meer han gjør det, jo bedre. Naar han nu ikke kan drive Næringsbrug uden

Næringsbevilling, medens det var ønskeligt, at han kunde drive saameget Næringsbrug, at han kunde betale sine Creditorer, og, naar vi fremdeles udelukke ham deraf ved denne Lov, saa gjøre vi jo Stade istedetfor Gavn. Jeg siger altsaa, at der heller ikke er nogen Grund til at bibeholde Nr. 2, thi man behøver heller ikke her Andet end de almindelige Regler, der gjælde for Folk, som befindende sig under Fallit; men det er atter dette ulykkelige fornemme Borgerſkab, som har bragt denne Betingelse ind i Loven. Lad os derfor udelukke dette fornemme Borgerſkab og kun have med Næringsbruget at bestille.

Nr. 3 har jeg allerede omtalt. Jeg vil derved kun endnu bemærke, at jeg paa ingen Maade mener, at den, der begaaer Forbrydelse, skal, ikke engang ligeoverfor Næringsbruget i det Hele taget, om man vil, staae lige med den, som ikke begaaer Forbrydelse; men det behøve vi strengt taget ikke at sørge for, Samsundet sørger noksom derfor, Loven behøver det ikke. Men skal Loven alligevel sørge derfor, saa skal Straffebestemmelsen være saaledes, at det hedder i Straffeloven: den, der er dømt til det og det, skal desuden bære de og de Følger deraf; det skal ikke staae i Næringsloven, og det er ganske vist, at ligeoverfor en udelukkende Bestemmelse af den Art i Næringsloven maa der i den samme Lov findes en Ansøgning til, hvorledes en saadan Mand paa en passende og simpel Maade kan rehabiliteres. Lad os tænke os, at en Gaandværter begaaer en Forbrydelse, maaskee i Letſindighed — thi mange Forbrydelse ere begaaede i Letſindighed — maaskee forledet, maaskee halv drukken, maaskee heel drukken — og jeg er ikke af dem, som siige, at den Heeltrukne skal frigjøres for Straffen, tværtimod, han skal straffes dobbelt, fordi han har drukket sig fuld, — men lad ham paa den ene eller anden Maade være bleven straffet, lad ham forsøge ved sine egne Kræfter, med de Midler, der staae til hans Raadighed, at arbejde sig frem, lad ham i 4, 5, 6 Aar arbejde til Alles Tilfredshed som Arbeidsmand, lad ham i den Tid have været et erkjendt flikkeligt og ordentligt Menneſte, skulde han da ikke kunne sættes i en saadan